

การกำหนดนโยบายองค์กรและลักษณะการรายงานข่าว
ผ่านอินเทอร์เน็ต (WWW) ของสื่อมวลชนไทย

นาย กิติพงศ์ ไทยเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวารสารสนเทศ สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-332-315-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ORGANIZATION POLICY AND NEWS REPORTING PATTERNS
ON WORLD WIDE WEB OF THAI MEDIA**

Mr. Kitiphong Thaichareon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Journalism

Department of Journalism

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-332-315-5

กิตติพงศ์ ไทยเจริญ : การกำหนดนโยบายขององค์กรและลักษณะการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต (WWW) ของสื่อมวลชนไทย (ORGANIZATION POLICY AND NEWS REPORTING PATTERNS ON WORLD WIDE WEB OF THAI MEDIA) อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. ครุณี หิรัญรักษ์, 165 หน้า. ISBN 974-332-315-5

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาว่า องค์กรสื่อมวลชนแต่ละแห่ง มีแนวคิดต่อการกำหนดนโยบายการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตอย่างไร และวิเคราะห์ลักษณะการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตของสื่อมวลชนไทย รวมทั้งศึกษาถึงสถานภาพและแนวโน้มการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตของสื่อมวลชนไทยในอนาคต โดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก รวมถึงการวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบจาก WEB Site ขององค์กรสื่อมวลชนไทย

ผลการวิจัยพบว่า ในปัจจุบันนี้องค์กรสื่อมวลชนไทย ได้กำหนดนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการรายงานข่าวสารข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้น ไม่ได้จัดทำอินเทอร์เน็ตเพื่อประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ด้านความทันสมัยขององค์กรเพียงอย่างเดียวเช่นที่ผ่านมา โดยองค์กรสื่อมวลชนไทยทุกแห่งมีการศึกษาและพัฒนาให้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่ออีกช่องทางหนึ่งในการเผยแพร่ข่าวและข้อมูล รวมทั้งเริ่มทดลองแนวทางการสร้างรายได้จากการจัดทำอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะการขายพื้นที่โฆษณา

ลักษณะการรายงานข่าวและข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตในขณะนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นการนำเนื้อหาจากสื่อหลักมาขึ้นสู่อินเทอร์เน็ต โดยไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนข้อมูลให้สอดคล้องกับคุณลักษณะการนำเสนอของอินเทอร์เน็ต แต่ในอนาคตลักษณะและรูปแบบการรายงานข่าวและข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต จะได้รับการพัฒนาให้มีลักษณะเฉพาะที่สอดคล้องกับสื่ออินเทอร์เน็ตและมีความสะดวกต่อผู้ใช้งานมากขึ้น เช่น การรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตจะมีลักษณะเป็น Real Time มากขึ้น คือมีการรายงานข่าวทันทีที่เกิดเหตุการณ์ขึ้น

สำหรับทิศทางในอนาคต องค์กรสื่อมวลชนไทยมีแนวโน้มที่จะพัฒนาให้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อหลักในการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลมากขึ้น โดยจะเป็นรูปแบบที่สำคัญของอุตสาหกรรมการรายงานข่าวและข้อมูล แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวคงจะไม่ส่งผลกระทบต่อวงการสื่อสารมวลชนไทยอย่างรวดเร็วนัก อย่างน้อยในระยะ 2-3 ปีข้างหน้า เนื่องจากประสบความสำเร็จของการรายงานข่าวและข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต จะต้องขึ้นอยู่กับความแพร่หลายของการใช้อินเทอร์เน็ต รูปแบบของการทำธุรกิจในการรายงานข่าวและข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต รวมทั้งความมีชื่อเสียงของสื่อหลัก

ภาควิชาวารสารเทศ.....
สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์.....
ปีการศึกษา2541.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3970116328 : MAJOR Journalism

KEY WORD:

ORGANIZATION POLICY / THAI MEDIA / WORLD WIDE WEB

KITIPHONG THAICHAREON: ORGANIZATION POLICY AND NEWS REPORTING

PATTERNS OF THAI MEDIA ON WORLD WIDE WEB. THESIS ADVISOR : ASSOC.

PROF. DARUNEE HIRANRAKSA, Ph.D. 165 pp. ISBN 974-332-315-5

The Purpose of this qualitative research was to find out what mass media organizations think in term of policy concerning news reporting via the World Wide Web. It also aimed to analyse news reporting patterns of Thai media on the Internet as well as to study their present status and their future prospects. The data use in this study was obtained from in-depth interviews as well as the analysis of the content of the news and reporting patterns found on Thai media web sites.

The result of this study revealed that in term of policy, Thai media organizations currently place more importance on reporting news via the World Wide Web than before. They no longer used the Internet simply as a means to publicize the image of their organizations and the technological advances that have been made.

Everyone of them conducted studies to develop the use of the the World Wide Web as another channel medium for disseminating news and information. Also, experiment on how to generate income through the use of the Internet, especially the sale of advertisement space were performed.

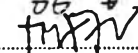
It was also discovered that at present, most of the news reports and information on the Internet is taken from principal forms of media without rearranging the information to suit the presentation via the Internet. However, it is hope that in the future the patterns of news reports and the nature of information on the Internet would change in line with the unique characteristics of this new medium and users would be given more convenience. For example, the news report via the World Wide Web would be presented on a real time basis, that is, it would be reported immediately after the occurrence of the event.

In the future, it is very likely that Thai media organizations will develop the use of the World Wide Web as their principal means to disseminate information, and that the Internet will play an importance role in the news reporting and information industry. However, it is unlikely that change will not have immediate effects on the Thai media, at least for the next few years. This is because the success of this kind of news report depends a great deal on the widespread use of the Internet and the structure of the business regarding news report and information via the Internet itself as well as reputation of principal from of media.

ภาควิชา.....วารสารศาสตร์.....

สาขาวิชา.....การหนังสือพิมพ์.....

ปีการศึกษา.....2541.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ครุณี หิรัญรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้คอยตรวจสอบ ช่วยชี้แนะแนวทางและให้คำแนะนำอย่างดียิ่งมาโดยตลอด และ รองศาสตราจารย์รจิตลักษณ์ แสงอุไร ประธานกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งคำแนะนำและการชี้แนะแนวทางในการวิจัยที่มีค่าซึ่งจาก อาจารย์ ณรงค์ขำวิจิตร ในฐานะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งหากไม่ได้ อาจารย์ทั้ง 3 ท่านช่วยชี้แนะ การวิจัยครั้งนี้คงไม่อาจจะสำเร็จลงได้ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ต่อผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านที่ได้สละเวลา และให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี ทำให้ได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย รวมถึงบุคคลทุกๆ ท่านที่เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือ สนับสนุน และให้กำลังใจต่อผู้วิจัยอย่างดียิ่งเสมอมา ซึ่งไม่ได้เอ่ยชื่อนามมา ณ ที่นี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต ผู้ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจและเป็นกำลังใจที่สำคัญที่สุด ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถฟันฝ่าอุปสรรคที่เกิดขึ้น จนสามารถสำเร็จการศึกษาได้ด้วยดี

กิตติพงษ์ ไทยเจริญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำวิจัย.....	12
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
ข้อสันนิษฐานการวิจัย.....	13
ขอบเขตการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
นิยามศัพท์.....	14
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
แนวคิดเรื่องการสื่อสารในสังคมยุคสารสนเทศ.....	16
แนวคิดเรื่องการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์.....	20
แนวคิดเรื่องกระบวนการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต.....	26
กลุ่มทฤษฎีเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนดแห่งสำนัก “Toronto”.....	31
ทฤษฎีองค์การและทฤษฎีองค์การสื่อสารมวลชน.....	36
แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายและการวางแผนการจัดการธุรกิจ.....	39
แนวคิดเกี่ยวกับข่าวและรูปแบบของข่าว.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	46
แหล่งข้อมูลในการวิจัย.....	46
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4	ผลการวิจัย.....	50
	ตอนที่ 1 การกำหนดนโยบายองค์กรและการวางแผนการดำเนินงาน	
	การราชข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตขององค์กรสื่อมวลชนไทย.....	50
	ตอนที่ 2 ลักษณะและรูปแบบของข่าวสารข้อมูลที่น่าสนใจ	
	ผ่านอินเทอร์เน็ต.....	74
	ตอนที่ 3 การสร้างรายได้และโอกาสประสบความสำเร็จในเชิงธุรกิจรวมทั้ง	
	แนวโน้มการพัฒนาการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตในอนาคต.....	104
	ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของบุคคลที่มีความรู้ และมีความเชี่ยวชาญ	
	ในเรื่องการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต.....	115
5	สรุปสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	130
	สรุปผลการวิจัย.....	130
	อภิปรายผล.....	149
	ข้อจำกัดการวิจัย.....	156
	ข้อเสนอแนะ.....	158
	รายการอ้างอิง.....	159
	ภาคผนวก.....	163
	แบบสัมภาษณ์.....	164
	แสดงจำนวนผู้เข้าชมชม WEB Site บางกอกโพสต์	
	ณ วันที่ 24 กรกฎาคม 2541.....	167
	อัตราค่าโฆษณาบน WEB Site บางกอกโพสต์.....	168
	อัตราค่าโฆษณาบน WEB Site เคลินิวส์.....	169
	ประวัติผู้วิจัย.....	172

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงอัตราค่าบริการอินเทอร์เน็ตไทยเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน.....	10
2	แสดงการกำหนดนโยบายการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต ขององค์กรสื่อมวลชนไทย.....	51
3	แสดงการจัดองค์กรในส่วนที่รับผิดชอบการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต.....	57
4	แสดงลักษณะการสร้างรายได้จากการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต ขององค์กรสื่อมวลชนไทย.....	120

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงการนำเสนอหัวข้อข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับอินเทอร์เน็ต.....	7
2 แสดงการนำเสนอเนื้อหาข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับอินเทอร์เน็ต.....	8
3 แสดง Home page สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5.....	54
4 แสดง Home page องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย.....	56
5 รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของ WEB Site เดอะเนชั่น.....	64
6 แสดง Home page บางกอกโพสต์.....	65
7 แสดง Home page หนังสือพิมพ์เดลินิวส์.....	67
8 แสดง Home page ชูานเศรษฐกิจ.....	67
9 แสดง Home page ไทยทีวีสีช่อง 3.....	68
10 แสดง Home page สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7.....	70
11 แสดง Home page กรมประชาสัมพันธ์.....	72
13 แสดง Home page สถานีโทรทัศน์ไอทีวี.....	73
14 ลักษณะการนำเสนอข่าว Breaking news ของเดอะเนชั่น.....	76
15 แสดงประเภทของข้อมูลที่น่าสนใจผ่านอินเทอร์เน็ตใน WEB Site บางกอกโพสต์.....	77
16 แสดงลักษณะการนำเสนอข้อมูลของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับอินเทอร์เน็ต...	80
17 แสดงการนำเสนอหัวข้อข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับอินเทอร์เน็ต.....	81
18 ลักษณะการนำเสนอข่าวและบทความของหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ.....	83
19 ลักษณะการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3.....	84
20 แสดงการนำสัญญาณโทรทัศน์มาออกอากาศผ่านอินเทอร์เน็ต (WEB Casting) ของ ททบ.5.....	85
21 ลักษณะการนำเสนอหัวข้อข่าวและเนื้อหาข่าวทางอินเทอร์เน็ตของ ททบ.5.....	86
22 ลักษณะการนำเสนอข่าวทางอินเทอร์เน็ตของสถานีโทรทัศน์ช่อง 7.....	88
23 แสดงการนำเสนอข้อมูลในหน้าบันเทิงของสถานีโทรทัศน์ช่อง 7.....	89
24 แสดงการนำเสนอเนื้อหาจากหน้าข่าวหลักของ WEB Site อสมท.	90
25 แสดงหน้าจอ WEB Casting ของ อสมท.....	91
26 แสดงหน้าจอการนำสัญญาณวิทยุ FM 100.5 MHz ออกอากาศสดผ่านอินเทอร์เน็ต.....	92

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		
27	แสดงการนำเสนอข่าวของสำนักข่าวไทย.....	93
28	แสดง Home Page ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์.....	95
29	แสดง Home Page ของ Radio Thailand.....	96
30	แสดงการนำเสนอข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตของสถานีโทรทัศน์ไอทีวี.....	97
31	แสดง Banner AD. และ Button AD.....	121
32	แสดงหน้า Art & Crafts Mall ของ WEB Site บางกอกโพสต์.....	122
33	แสดงอัตราค่าโฆษณาบน WEB Site เดลินิวส์.....	169

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1	แสดงการรวมตัวกันของเทคโนโลยี..... 3
2	แบบจำลองแสดงการสื่อสารการตลาดแบบใหม่บน World Wide Web..... 28
3	แบบจำลองแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการสื่อสาร..... 31
4	แบบจำลองThe media organization in a field of social forces..... 37
5	แสดงวัฏจักรและปฏิสัมพันธ์ของนโยบายกับการวางแผน..... 39
6	แสดงจำนวนผู้เข้าเยี่ยมชม WEB Site บางกอกโพสต์ ณ วันที่ 24 กรกฎาคม 2541..... 167